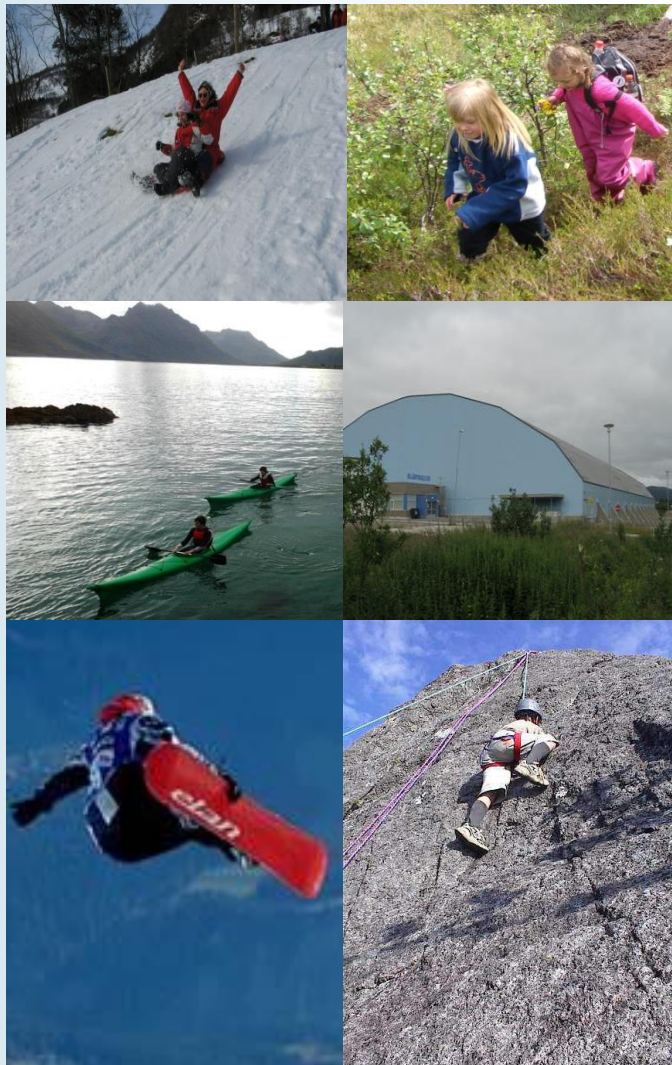

Planprogram Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser 2018-2021

Sortland Kommune

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	2
2. Planens formål.....	2
3. Planens innhold.....	2
4. Planprosess.....	3
4.1. Organisering.....	3
4.2. Medvirkning.....	4
4.3. Kartlegging og kunnskapsgrunnlag.....	4
4.4. Fremdriftsplan.....	5
5. Overordnede rammer og føringer.....	5
5.1. Nasjonale føringer.....	5
5.2. Regionale føringer.....	7
5.3. Kommunale føringer.....	7
Vedlegg.....	8
Definisjoner – planens målområder.....	8

1. Innledning

For å sikre en sterk kommunal styring av anleggsutbygging med klare prioriteringer og føringer for idretten, er det et krav fra Kulturdepartementet at alle kommuner må ha en plan for fysisk aktivitet. Kommunene står fritt til å forme planens innhold og plass i den kommunale planstrategien, men det er viktig at planen er et styringsverktøy for å kartlegge, synliggjøre og vurdere om kommunen har nådd sine mål innenfor området idrett og fysisk aktivitet og naturopplevelser.

Dette dokumentet legger rammene for arbeidet med utformingen av en ny *kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser*. Planprogrammet er utformet i henhold til plan- og bygningsloven § 4-1 andre ledd.

Planen vil erstatte kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser 2014-2017, som ble revidert i 2014.

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser skal bidra til å:

- Gjennomføre en målrettet utbygging, tilrettelegging og vedlikehold av anlegg og områder for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser.
- Bidra til koordinering av andre tiltak knyttet til fysisk aktivitet, friluftsliv og naturopplevelser.
- Dokumentere behov for areal til lek, friluftsliv og idrettsaktiviteter samt samordne behovene for disse.
- Bedre grunnlaget for finansiering av utbyggingskostnadene, inkludert grunnlag og rutiner for søknader om spillemidler.
- Legge til rette for samhandling mellom kommunen, næringslivet og frivillige lag og foreninger.

Planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn i 6 uker samtidig som kommunen varsler om oppstart av planarbeidet.

2. Planens formål

Formålet med planen er å sikre en fremtidsrettet og helhetlig utvikling av målsetninger og strategier for Sortland som aktivitetskommune og regionsenter. Herunder følger det at Sortland skal tilby et bredt spekter av aktiviteter, der alle har mulighet til å drive fysisk aktivitet og oppleve naturen etter sine ønsker og behov.

3. Planens innhold

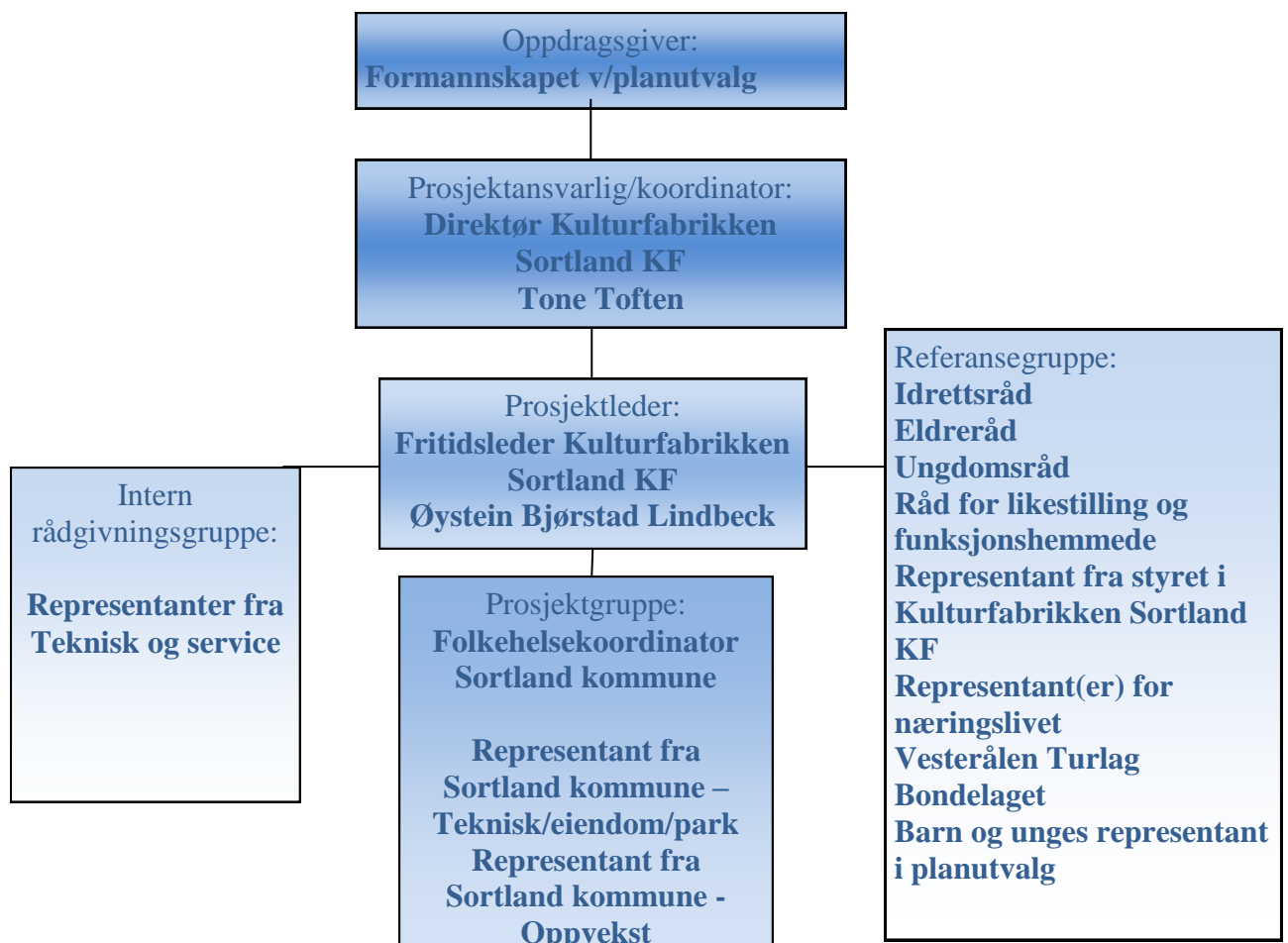
Med denne planen ønsker Sortland kommune å bidra til utvikling av aktivitetstilbudet i kommunen slik at så mange som mulig av kommunens befolkning kan ha glede av å være i fysisk aktivitet og oppleve naturen som Sortland kan tilby. Det er viktig at planen har en handlingsplan for anleggsutbygging, et krav for å kunne søke spillemidler. For å oppfylle planens strategiske funksjon, skal planen også dekke følgende punkter:

- Idrettens samfunnsrolle
- Friluftslivets rolle og muligheter
- Naturopplevelser og reiseliv
- Tilgjengelighet og tilrettelegging for aktivitet og aktivitetsområder også for personer med nedsatt funksjonsevne
- Nåværende og kommende behov for nærmiljøanlegg og ordinære anlegg for fysisk aktivitet
- Folkehelse og økende inaktivitet i befolkningen
- Oppvekstsektorens rolle innen fysisk aktivitet
- Kommunikasjon og samhandling mellom det private, kommunale og det frivillige
- Hvordan tiltak kan påvirke natur- og miljøforhold og hvordan kommunens definisjon av miljømessig bærekraft blir ivaretatt

4. Planprosess

En god planprosess oppnår medvirkning og forutsigbarhet tidlig i planprosessen. Planprosessen skal følge de normer som gjelder for temaplanlegging med forenklet varsling, nødvendig bredde i planprosess og høring, samt politisk behandling. Planarbeidet gjennomføres etter bestemmelsene i plan og bygningsloven (PBL).

4.1. Organisering

4.2. Medvirkning

Medvirkning i planprosessen skal i følge plan og bygningsloven sikre medvirkning fra barn og unge, samt grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte. Slik referansegruppen er sammensatt, sikres en bred medvirkning fra flere grupper i planprosessen. I tillegg legges det opp til dialogmøter med ulike tema og geografisk nedslagsfelt. Bruk av sosiale media og aviser vil også her være en viktig måte å nå ut til befolkningen.

4.3. Kartlegging og kunnskapsgrunnlag

For å si noe om hvor vi vil, og legge opp til de riktige tiltakene for å komme dit, må vi ha en fordeling om hvor vi er i dag. En god kartlegging av status og behovsanalyser er avgjørende for gode strategier. Det utarbeides derfor en egen plan for denne delen av planprosessen, som i følge fremdriftsplanen i punkt 4.4 skal utføres mai – september 2017. Kartleggingen er kategorisert ut i fra planens temaområder. All kartlegging gjort i planprosessen vil fremkomme som fakta i planen.

Tema	Grunnlagsmateriale	Metode for kartlegging
Idrettaktivitet	Aktivitetstall	Hentes fra idrettsrådet
Idrettsanlegg kommunale	Tilstandsrapporter	Innhentes fra Teknisk og service
Idrettsanlegg private	Tilstandsrapporter	Innhentes fra anleggseiere ved prosjektleder
Anleggsbehov	- Innmeldte behov fra idretten Eksisterende prosesser i Sortland kommune 2017: - Mulighetsstudie Sortlandshallen - Kartleggingsprosjekt nytt idrettsanlegg 2017	Hentes inn i samarbeid med idrettsrådet og andre eksterne parter
Bruk av idretts og aktivitetsanlegg	Dagen bruk av eksisterende private og kommunale anlegg	Innhentes av kultur ved kontakt med anleggseiere og registreringer i turbøker
Aktivitetsvaner befolkningen for øvrig	Registrert data over aktivitetsvaner	Spørreundersøkelse – eventuelt fokusgrupper
Aktivitet - Bygdeutvikling	Hva eksisterer av tilbud i de ulike bygdene, hvordan skal man tilrettelegge for aktivitet i bygdesamfunnene?	Folkemøter i de ulike grendene, med bred deltakelse fra idrettslagene og andre frivillige lag/foreninger
Friluftslivets plass i samfunnet	Er friluftslivet sin rolle bevisst, og er vi bevisst friluftslivets rolle?	Dialogmøte med frivillige, lag og foreninger
Reiseliv og naturopplevelser	Hvordan utnytter Vesterålen sine unike naturomgivelser	Cafémøte med reiselivet

	for aktiviteter og opplevelser	
Spillemiddelprosessen	Kommunens rutiner for spillemiddelprosessen	Kartlegges av Kultur
Ansvarsakse – samstyring	Modell for kommunikasjon og samhandling	Kartlegge ansvarsakse, diskutere mulige endringer og mangler i aksen
Befolkningsutvikling og demografiske fremskrivninger	Talldata fra SSB	

4.4. Fremdriftsplan

Tid - år	2 0 1 7												20 18	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2
Aktivitet/måned														
Utarbeidelse av planprogram														
Fremme planprogram i formannskapet														
Høring av planprogram (min. 6 uker)														
Fastsetting av planprogram (maks 2 uker)														
Kartlegging, dialogmøter, analyser														
Utarbeide planforslag														
Offentlig ettersyn (min 6 uker)														
Redigering av plan														
Vedtak i kommunestyret og formannskapet														

5. Overordnede rammer og føringer

Kommunal planlegging er som en del av den statlige styringskjeden underlagt statlige og regionale planer og føringer. Det er også slik at i en god rullerende planlegging at det er klare arbeidsfordelinger og relasjoner mellom de ulike kommunale planene. Det er derfor viktig å kartlegge overordnede rammer og føringer, samt se planen i sammenheng med kommunens øvrige planer. Ny planstrategi for Sortland kommune behandles i formannskapet februar 2017. Her vil det også være andre punkter som vil få betydning, slik som f.eks. arbeid med ny skole- og barnehagestruktur.

5.1. Nasjonale føringer

Statlig politikk innenfor planens temaområder er fordelt på 3 departementer - Kulturdepartementet (KUD), Klima- og miljødepartementet (KLD), og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

Statlig idrettspolitik:

Staten har et overordnet mål om å legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet. Meld. St. 26 (2011–2012) Den norske idrettsmodellen slår fast at staten gjennom idrettspolitikken har et særlig ansvar for målgruppene barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år), personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive. Gjennom rammefordeling av spillemidler til fylkeskommunene, søker departementet å legge til rette for at det skal være tilnærmet lik tilgang på anlegg for befolkningen, uavhengig av bosted. Hvilke anleggstyper som bygges vil i første rekke være et resultat av lokale og regionale behov og prioriteringer. Målet med anleggsutbyggingen er å gi flest mulig anledning til å drive idrett og fysisk aktivitet. Anleggstyper som harmonerer med aktivitetsprofilen til barn og ungdom prioriteres spesielt. Videre satses det på anleggstyper som kan brukes av mange og som gir mulighet for egenorganisert fysisk aktivitet.

Overordnet kan de statlige føringene oppsummeres i målsetningen «Idrett og fysisk aktivitet for alle». Idrett blir her satt i sammenheng med flere samfunnsområder med store utfordringer, slik som folkehelse, inkludering, og sosial utjevning. Viktige grupper som det satses på for å oppnå målsetninger innenfor de ulike resultatområdene, er barn og unge, samt tilrettelegging gjennom universell utforming og inkluderingstiltak rettet mot minoriteter.

Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv:

Målsetningen med Klima- og miljødepartementets «Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv» fra august 2013 er at enda flere skal utøve friluftsliv jevnlig. Friluftsliv er en kilde til glede, livskvalitet og god helse, og målet er at flest mulig av befolkningen deltar, uavhengig av alder, kjønn, bosted, etnisk opprinnelse og fysisk bevegelse. Strategien angir at barn, unge, personer som er lite fysisk aktive, personer med innvandrerbakgrunn og nedsatt funksjonsevne skal ha hovedprioritet i statens arbeid med friluftsliv.

Strategien viser også til føringene i idrettsmeldingen om at anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet i kommunene, herunder friluftsliv, skal være førsteprioritet for den statlige idrettspolitikken de nærmeste årene. Allemannsretten - retten til fri ferdsel, opphold og aktivitet i utmark - utgjør fundamentet for våre friluftslivstradisjoner. Det er viktig å verne om allemannsretten og på annen måte bidra til at folk har gode muligheter til å delta i ulike former for friluftsliv. Det miljøvennlige friluftslivet, med lite konflikter i forhold til naturgrunnet, må føres videre også til de generasjoner som nå i stor grad vokser opp i byer og tettsteder. Naturopplevelse er et karaktertrekk som klart skiller friluftsliv fra andre fritidsaktiviteter. Opplevelse er en subjektiv verdi som er vanskelig å måle og kvantifisere, men som er en viktig dimensjon i livet og bidrar til økt livskvalitet. Barn og unge skal gis mulighet til å utvikle ferdigheter i friluftsliv.

Statlig helsepolitikk:

Folkehelsemeldingen Meld. St. 34 (2012–2013) representerer nasjonale myndigheters oppfølging av føringene i folkehelseloven og er en samlet strategi for å utvikle en bærekraftig folkehelsepolitikk. Utgangspunktet for folkehelsepolitikken er at helse ikke bare innebærer fravær av sykdom, men også inkluderer overskudd, trivsel og velvære. Helse er noe vi kan ha mer eller mindre av, det er ikke slik at vi enten er friske eller syke.

5.2. Regionale føringer

Handlingsplan for folkehelse 2013-2016, Nordland fylkeskommune, sier noe om fylkeskommunale føringer for planens temaområder. De klare signalene fra statlig hold om rollen fysisk aktivitet og naturopplevelser spiller for befolkningens livskvalitet og helse, følges opp fra fylket. Fylket peker på at et spesielt ansvar tillegges det offentlige for å utvikle tilbud til grupper som av ulike grunner faller utenfor eksisterende tilbud, eller som trenger spesiell tilrettelegging. Et slikt engasjement forutsetter et bredt samarbeid og vil i siste instans omfatte både motivering til aktivitet, organisering, og tilrettelegging av et bredere spekter av aktivitetstilbud. Fylket vedlegger i vedtak (FT-147/2014) også vekt på viktigheten av å bygge flere nærmiljøanlegg og å bringe andelen nærmiljøanlegg opp mot landsgjennomsnittet, dette for å få opp egenorganisert fysisk aktivitet.

5.3. Kommunale føringer

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser følger opp de prioriteringer og strategier som er satt i Kommuneplanens samfunnsdel (2008 - 2020, oppstart ny samfunnsdel i 2017), og forholder seg til de disponeringer som er gjort i Kommuneplanens arealdel (2017 – 2029). Byplan Sortland 2015-2027 er også en viktig sentral plan som denne kommunedelplanen forholder seg til.

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser må også ses i sammenheng med følgende kommunedelplaner:

- Kommunedelplan for helse, omsorg og folkehelse (2014-2030) (rulleres årlig)
- Kommunedelplan for oppvekst (STOLT) (2015-2030)
- Rasmiddelpolitisk handlingsplan (2012-2016)

Februar 2017 fremmes sak om ny planstrategi for Sortland, som vil redegjøre for hvilke planer som skal revideres i kommende fireårsperiode.

Vedlegg

Definisjoner – planens målområder

Begrepene som favner temaområdet for planen er definert i veilederen «Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet» (2014) og gjeldende «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet», utarbeidet av Kulturdepartementet.

Idrett

Aktivitet i form av trening eller konkurranse i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet

Egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

Naturopplevelser

Er ikke definert i veilederen, men det er viktig for Sortland å kunne tilby opplevelsesaktiviteter som fremmer innbyggernes bruk av vår vakre natur og Vesterålen som reisemål. Vi velger derfor å skille ut naturopplevelser fra fysisk aktivitet for å dekke aktiviteter som er viktig for reiselivsnæringen, og gir naturopplevelser uten å nødvendigvis innebære fysisk aktivitet. Vi definerer derfor naturopplevelser som opphold i friluft med sikte på rekreasjon og opplevelser i naturens omgivelser.

Ordinære anlegg

- anlegg for idrett og fysisk aktivitet
- tilskuddsberettigede anlegg som kommer fram av ”Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet”
- I hovedsak er anleggstypene nært knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet for idrettsorganisasjoner.

Nærmiljøanlegg

- Anlegg eller områder tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder.
- Anleggene eller områdene skal være fritt allment tilgjengelige
- Kan lokaliseres som eget anlegg eller i tilknytning til et skoleanlegg eller idrettsanlegg.

Friluftsområde

- Store, ofte uregulerte områder som som omfattes av allemannsretten.
- Områdene benyttes til turliv, jakt, fiske, fysisk aktivitet og trening.
- I kommuneplanens arealdel er friluftsområder oftest LNF-områder (Landbruks-, natur, og friluftsområder)

Friområde

Avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeidelse for allmenn rekreasjon og opphold.